גמ' מניינא למה לי א"ר יוחנן שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ותו הא דתנן אבות מלאכות מ' חסר אחת מניינא למה לי שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ותו הא דתנן ד' מחוסרי כפרה מניינא למה לי לאפוקי מדר' אליעזר בן יעקב דאמר ה' הוי דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר גר מחוסר כפרה עד שיזרק דם עליו אהכי תנא ד' תו הא דתנן ד' מביאין על הזדון כשגגה מניינא למה לי לאפוקי מדרבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר שבועת הפקדון לא ניתן זדונה לכפרה אהכי תנא ד' תו הא דתנן ה' מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה מניינא למה לי משום דקא בעי למיתנא סיפא נזיר אם נטמא טומאות הרבה ומשכחת לה כגון דאיטמי בשביעי וחזר ונטמא בשביעי ומני ר' יוסי בר' יהודה היא דאמר נזירות דטהרה מן שביעי הוא דחייל עליה דאי תאמר רבי היא כיון דנזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא עליה היכי משכחת לה אי דנטמא בז' וחזר ונטמא בז' כולה חדא טומאה אריכתא היא ואי דנטמא בח' וחזר ונטמא בח' כיון דיצא בשעה הראויה להביא בה קרבן חייב על כל אחת ואחת אלא ש"מ רבי יוסי בר' יהודה היא מאי רבי ומאי ר' יוסי בר' יהודה דתניא [1]וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר' יוסי בר' יהודה אומר ביום תגלחתו תו הא דתנן ה' מביאין קרבן עולה ויורד מניינא למה לי משום דקתני סיפא נשיא כיוצא בהן [תני] ה' לאפוקי מדר"א דאמר נשיא מביא שעיר תו הא דתנן ד' אבות נזיקין מנינא למה לי לאפוקי מדרבי אושעיא דאמר י"ג אבות נזיקין הן ולר' אושעיא מניינא למה לי לאפוקי מדרבי חייא דאמר כ"ד אבות נזיקין ולר' חייא מנינא למה לי לאפוקי מסור ומפגל אמר מר שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת בשלמא פטור לגמרי לא מצית אמרת דכתיב [2]כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו אלא אימא עבר חדא נתחייב חדא עבר כולהו בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת אמר רבי יוחנן לכך יצאה כרת באחותו לחלק מתקיף לה רב ביבי בר אביי אימא אחותו דפרט קרא ניחייב חדא עלה וכולן כיון דבהעלם אחת לא ניחייב אלא אחת ולרב ביבי בר אביי מי לית ליה הדא דתניא כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא כיצד [3]והנפש אשר תאכל בשר וגו' והלא שלמים בכלל [כל] הקדשים היו למה יצאו להקיש אליהן מה שלמים שהן קדשי מזבח וחייבין עליהן אף כל שהן קדשי מזבח חייבין עליהן יצאו קדשי בדק הבית אמר ליה רב ביבי בר מינה לאו מי אמרת התם יצאו קדשי בדק הבית הכא נמי מה אחותו מיוחדת שהיא ערוה ואין לה היתר בחיי אוסרה אף כל שאין לה היתר בחיי אוסרה יצאה אשת איש שיש לה היתר בחיי בעלה א"ר יונה ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע אמר קרא כי כל אשר יעשה מכל התועבות וגו' (הואיל וכך הקיש הוא) הוקשו כל העריות כולן לאחותו מה אחותו חייבין עליה בפני עצמה אף כל חייבין עליה בפני עצמה ולרבי יצחק דאמר חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצאה כרת באחותו לדונה בכרת ולא במלקות לחלק מנא ליה נפקא ליה [4]מואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לחלק על כל אשה ואשה ורבנן נמי תיפוק להו מואל אשה בנדת טומאתה אין ה"נ אלא כרת דאחותו למאי אתא מיבעי ליה לחלק על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו הני למה להו לחלק הרי שמות מוחלקין והרי גופים מוחלקים אלא אימא לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ושהיא אחות אמו ורבי יצחק הא מילתא מנ"ל נפקא ליה מן סיפא דקרא דכתיב [5]ערות אחותו גלה ורבנן אחותו דסיפא דקרא מאי עבדי ליה מיבעי ליה לאחותו

גמ' מניינא. שלשים ושש: **מחוסרי כפרה.** דאין אוכלים בקדשים עד שיביאו כפרה ובפ"ב (לקמן ח:) מפרש להו: **עד שיזרוק הדם.** כדמפרש בפ"ב (שם ט.) ככם כגר יהיה מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים כו': **אהכי תנא ארבעה.** וכל היכא דתני חושבנא דוקא קתני ולא תימא תנא ושייר: **ארבעה מביאין על הזדון.** מפרש בפ' ב' (שם): **ר' יוסי בר' יהודה דאמר.** לקמן (שם:): **נזירות דטהרה.** נזיר שנטמא וסתר ז' לחזור ולהתחיל ולמנות נזירות טהרה מז' חיילא ומשכחת לה דמביא קרבן א' על טומאות הרבה כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בז' דכיון דבז' טהור הוה הוו להו ג' טומאות וקרבן אחת הוא ולא על כל טומאה וטומאה משום דבשתי טומאות הראשונות לא יצתה שעה ראויה להביא קרבן דאין הבאת קרבן אלא בשמיני הלכך אינו מביא אלא על האחרונה. להכי נקט תרי זימני נטמא בז' למהדר אג' טומאות משום דתנא במתניתין טומאות הרבה: **חדא טומאה אריכתא.** דלא בא לכלל טהרה: **אלא שמע מינה כו'.** ולהכי תנא מניינא לאשמועינן דדוקא הוא ולא תימא רבי היא וסתמי מכאן (א) נזיר: **וקדש את ראשו.** לנזירות טהרה שניה: **ה' מביאין קרבן עולה ויורד.** כלומר על חמש עבירות מביאין קרבן עולה ויורד כפ"ב (שם.): **מניינא למה לי.** ליתני אלו: **משום דקתני סיפא.** בהוריות בפ"ב (דף ח:) ואיירי בהנך ה' וקתני הכי אין ב"ד חייבין על שמיעת הקול ועל בטוי שפתים כו' ונשיא כיוצא בהן נמי דפטור אכל הנך משום [דלא] שייך בהו קרבן עולה ויורד ועניות בנשיא לא שכיחא ר"א אומר נשיא מביא שעיר כדינו [שם ט.] בכל המצות שבתורה ואמרי' בגמ' [שם:] לא אמר ר' אליעזר אלא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר בהן כרת כבקבועה להכי תנא הכא ה' לאשמועינן דדוקא נקט דכל המביא על ה' עבירות הללו אינו מביא קבועה אלא עולה ויורד ולא תימא סתמי מכאן טומאת מקדש וקדשיו לאוקומה כר' אליעזר דאמר מביא נשיא עליה קרבן קבועה אלא אינו מביא קבועה אלא או ר' יוסי הגלילי דפטר ליה לגמרי או ר' עקיבא ור' שמעון דמחייבו ליה בעולה ויורד דהיינו כשבה או שעירה או תורים ובני יונה: **שלש עשרה** ועשרים וד'. מפרש התם בפרק ד' אבות נזיקין (ב"ק ד:) ולשלם ממיטב כדמפרש התם: **מסור.** מלשין: **ומפגל.** כהן שפגל בקרבנו של ישראל (ב) לאוכלו חוץ לזמנו דחייב אינו משלם ממיטב דהאי היזקא דיבורא בעלמא הוא והיזק שאינו ניכר ניהו: **אחותו בכלל עריות** היתה דכתיב בהו (ויקרא יח) ונכרתו הנפשות העושות והדר כתיב בקדושים תהיו (שם כ) איש אשר יקח את אחותו וגו' ונכרתו לעיני בני עמם: **אחותו דפרט בה קרא.** כי עביד לה בהדי אינך ליחייב עלה דידה חדא ואאידך כולהו חדא. ואי תיבעי לך אשכחן אחותו דיצאת לחלק אבל שאר עריות למה יצאו תריץ לאשמועינן דאיתנהו במיתת ב"ד עריות שיצאו דכתי' בהו (שם) מות יומת [יש מהן בסקילה ויש מהן בחנק] ויש מהן דכתיב בהו שריפה והני דאיתנהו בכרת מפרש להו ביבמות (נד.) לא דפרט בה קרא ואחותו דבעי הכא לא מפרש: **בכלל כל הקדשים.** אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים (ויקרא כב) והאי יקרב ליכא למימר דנגיעה היא ממש דבנגיעה ליכא נטילת נשמה כדגרסינן במסכת מכות (דף יד:) מכלל קדש לא תגע והיינו אכילה ולא נגיעה והאי יקרב נמי מפרש במסכת מעילה (דף י:) דאינו נגיעה אלא דבר המוכשר ליקרב א"ר אלעזר וכי יש נוגע שהוא חייב אם כן למה נאמר אשר יקרב לומר שאין חייבין עליו עד שיוכשר ליקרב כלומר אינו חייב על אכילתו משום טומאה עד שיוכשר ליקרב: **יצאו קדשי בדק הבית.** שאינו ענוש כרת האוכלן בטומאת הגוף והכא נמי ליגמר כולהו מאחותו: **אשת איש שיש לה היתר בחיי אוסרה.** שמתגרשת כגון הלכך לא גמרי לה מאחותו ולא משכחת בה בחטאת בהעלם: **בפני עצמה.** אפי' עשאה עם האחרים: **לדונו בכרת ולא במלקות.** והיה מלמד על הכלל כולו דלית ליה חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי (ג) כריתתן באלו הן הלוקין (מכות כג.): **ואל אשה.** הוה ליה למיכתב ונדה לא תקרב: **ורבנן.** דאית להו נפטרו מידי כריתתן ומפקי כרת דאחותו לחלק: **תיפוק להו מואל אשה.** לחלק: **על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו.** דסד"א הואיל ואיסור חד דאחוה אכולהו לא נחייב אלא חדא: **הרי שמות וגופים מוחלקין.** מואל אשה נפקא מקראות מוחלקין דמתלתא קראי נפקי אחותו ואחות אביו ואחות אמו: **אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו.** מפרש לקמן בפ' אמרו לו (דף טו.) כרשיעא בר רשיעא (כותי) הבא על אמו והוליד שתי בנות ובא על אחת מהן והוליד בן ובא הבן על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו ועלה איצטריך קרא לחלק משום דגוף אחד הוא: **מאחותו דסיפיה.** דקרא דכרת דלעיל נמי עלה קאי:

תוספות לאפוקי מדר' אליעזר בן יעקב. לקמן בפ"ב (דף ח ע"ב) קאמר דרבנן לא מני ליה לגר משום דגר כי קא מייתי למיעל בקהל הוא דמייתי אלמא לרבנן נמי [illegible]

עין משפט נר מצוה

ג א מיי' פי"ד מהלכות שגגות הל' א:

ד ב מיי' שם פ"ו הל' ג:

ה ג מיי' פי"א מהלכות מחוסרי כפרה הל' ב:

ו ד מיי' פ"ח מהלכות חובל ומזיק הל' א:

ז ה מיי' שם פ"ו הל' ד:

ח ו מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הל' יג:

ז [מיי' פ"ד מהל' שגגות הל' ה]:

מוסף רש"י

אבות מלאכות כו' מניינא למה לי. ליתני אבות מלאכות הזורע והחורש כו', למה לי לאשמועינן מנינא, הא תנו להו אחד (שבת ו:). למה לי למיתנא ארבעים חסר אחת, ליתנינהו ולא ליתנינן דמי' חסר אחת אינה (שם עג. ובעי"ו שם עג:). **שאם עשאן כולן כו'.** וגם לאתויינו שהכם המלאכות שאלם חייב באיסורי שבת בהעלם אחד ולאשמועינן מ' חסר אחת כן ותו לא, שאפילו עשה תולדותיהן עמהן אינו מביא על התולדה שהיא דעשאה עם אביה, דהוי"ל כעושה וחוזר ועושה, דתולדה ואב עבירה היא (שם ו.) ובא להודיען שאם נתעלמו כל הלכות שבת ממנו כמה חטאות חייב (שם עג.) וסימנא בעלמא לאשמועינן לידע כמה חטאות חייב על חילול שבת אחת (שם שם.). **ד' מחוסרי כפרה.** מביאין חטאת ולא על חטא אלא לאכול בקדשים (לקמן ח:). **עד שיזרק דם עליו.** דבעי לאתויי קרבן (שם). **וקדש את ראשו.** לנזירות טהרה אלה עליו (לקמן ט:) שיתחיל למנות לנזיר נזירות, **ביום ההוא.** ביום הבאת קרבנותיו שהוא שמיני כדכתיב וביום השמיני יביא שתי תורים (נזיר יח.). **ביום תגלחתו.** שהוא שביעי כדכתיב וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו (שם). **ד' אבות נזיקין.** אבות קרי להנך דכתיבן בקרא בהדיא (ב"ק ב.). **מסור.** מלשין, שמוסר ממון חבירו לעכו"ם (שם ה ושם: מוסר). **ומפגל.** כהן שפיגל קרבנו של ישראל חטאת לשם שלמים, דאין הקרבן עולה לבעלים וצריך אחר (שם). **מכל התועבות האלה.** נפרשת עריות כתיב (קדושין סז:). **חייבי כריתות בכלל היו.** כל חייבי כריתות של עריות היו בכלל ונכרתו הנפשות העושות וגו' שכתוב בפרשת עריות, **ולמה יצאת כרת באחותו.** דכתיב בקדושים תהיו ואיש כי יקח את אחותו וגו', **לדונה בכרת ולא במלקות.** אם התרו בהן (חגיגה ז: ובעי"ו מכות יג:) לכך באה בכרת שלכן לומר שאין בהן עונש אלא כרת לבדו (מכות שם).

שיטה מקובצת

א] הא דתנן ארבעה מחוסרי כפרה מניינא למה לי פירש"י דכל היכא דאיכא מניינא וחושבנא לא אמרי' תנא ושייר וקשה דהפי שני דסוטה (דף מ ע"ב) קאמר ר' [illegible]

מסורת הש"ס

א) מכות יד. יבמות נה., ב) שבת עג., ג) לקמן ח:, ד) [נ"ל לקמן], ה) לקמן ח:, ו) [שבועות לד: לו.], ז) לקמן ט. [פ"ק ולפ"ק], ח) [לקמן ט:], ט) [לקמן ט:], י) לקמן ט., כ) עי' כ"מ, ל) [הוריות ח:], מ) [שם ט. שבועות כד:], נ) ב"ק ב., ס) [שם ד:], ע) עי' תוס' ב"ק רפ"ק, פ) ב"ק ד:, צ) יבמות ז., ק) שם ח. נד: קדושין סו:, ר) [מכות יג: כג: מגילה ז:], ש) [לקמן ט.], ת) [במדבר טו:], א) עיין כ"מ שהביא דברי רש"י ב"מ וכן בכ"ה, ב) ויקרא יג.

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא: במדבר ו יא

2. כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם: ויקרא יח כט

3. וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַייָ וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: ויקרא ז כ

4. וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ: ויקרא יח יט

5. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ בַּת אָבִיו אוֹ בַת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֺנוֹ יִשָּׂא: ויקרא כ יז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא ש"מ וכו' וסתמי מכאן נזיר ואשמועינן מתניתין דלא תימא הכי הס"ד: (ב) ד"ה ומפגל וכו' של ישראל דחישב לאוכלו: (ג) ד"ה לדונו וכו' מידי כריתות בדאמרינן באלו:

רבינו גרשום

אכל: מניינא למה לי דקתני ל"ו ליתא על אלו חייבין על זדונו כרת הבא על האם כו': א"ר יוחנן. להכי תנא מניינא לומר שאם עשאן כולן בהעלם אחת בשגגה אחת שחייב ל"ו חטאות. דאם לא נקט מניינא שמא איכא למימר יש מהן יותר ותנא ושייר או שמא קסבר דיש מלאכות שאין חייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת להכי תנא מניינא דחייב על כל אחת ואחת ואינם יותר: מניינא. דאבות מלאכות למה לי ליתא אלו הן אבות מלאכות הזורע והקוצר כו': א"ר יוחנן כו' כטעם דכריתות: הוב דתנן באידך פירקין ארבעה מחוסרי כפרה הזב והזבה וכו' ולא מישתרו בתרומה וקדשי' עד דמייתי כפרתן. מניינא לאפוקי מדר"א דתני בתוספתא גר מחוסר כפרה הוא דכי נתגייר וטבל ומל לא מצי למיכל בקדשים ולא משתרי בקהל עד שיזרוק עליו [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones